

بنیاد
زمین زنده

مؤسسه توسعه پایدار
و محیط زیست

انستیتو مهندسی نفت
دانشگاه تهران

سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس

مؤسسه مطالعات
بین المللی انرژی

گزارش کارگاه

گفتگو و تبادل نظر با نمایندگان از سازمانهای دولتی در بوشهر

در چارچوب طرح

گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروههای ذینفع

آبان ۱۳۹۰

خلاصه گزارش سفر

- به استان بوشهر و عسلویه ۲۹ و ۳۰ آبان ماه ۱۳۹۰

طرح

- گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع

گروه اعزامی طرح

- آقایان دکتر فرور، ملاکی و دیداری و خانم نقی‌زاده

هدف‌های سفر

- نشست هم‌اندیشی با برخی از مسئولان دولتی استان بوشهر، در راستای ادامه اجرای طرح «گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع»؛
- نشست مشورتی با نمایندگان جوامع محلی در عسلویه، برنامه‌ریزی برای اقدام‌های عاجل و پیشنهادهای دراز مدت و ارتقاء توان این گروه در روند اجرای طرح با روش مدیریت مشارکتی؛

نشست با برخی از مسئولان دولتی استان بوشهر

شرکت‌کنندگان: ۱۳ نفر از مسئولان و کارشناسان برخی از سازمان‌های دولتی مرتبط با طرح در استان بوشهر در بخش تحقیقات کشاورزی، منابع طبیعی و شیلات و استانداری؛

خلاصه جلسه

- تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید توسط حاج آقا نصیری؛
- مهندس فرهاد فخری، رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان بوشهر، ضمن خوشامدگویی به شرکت‌کنندگان و گروه تحقیق، به ضرورت اجرای طرح «گفتگو و توسعه در ایران» و نیاز استان به دستاوردهای آتی و مهم این چنین طرح‌هایی در دستیابی به توسعه پایدار اشاره کردند. ایشان همچنین تجربه خود را در مورد شرکت در اولین کارگاه مشارکتی این طرح در منطقه، به شرکت‌کنندگان بیان و آنرا بسیار مفید و سازنده خواندند؛
- حاج‌آقا نصیری، مشاور فرهنگی استاندار بوشهر نیز با اشاره به لزوم اجرای طرح‌هایی در هم‌سو کردن گروه‌های ذینفع در منطقه، بر ضرورت توجه به پیوست فرهنگی- اجتماعی در طرح‌های توسعه‌ای تاکید کردند؛
- در ادامه دکتر محمدتقی فرور، مطالبی را در مورد معرفی کلان طرح، همکاران آن و حامیان مالی به جمع ارائه دادند و هدف کلی این طرح را وارد کردن مباحث توسعه پایدار در روند توسعه شتابان صنعتی در استان بوشهر عنوان و با امید همسوئی ذینفعان مختلف برای تقویت آثار مثبت توسعه صنعت نفت و کاهش پیامدهای منفی آن تاکید کردند؛
- سپس خانم نقی‌زاده جزئیات بیشتری از پروژه «طرح گفتگو و توسعه در ایران» را طی ارائه پاورپوینت برای شرکت‌کنندگان توضیح دادند و در ادامه، فیلم کوتاهی بصورت داستان مصور (Photostory) از نحوه برگزاری اولین کارگاه مشارکتی «تحت عنوان «هم‌اندیشی و رهیابی با گروه‌های ذینفع: بهبود زندگی و توسعه پایدار در منطقه عسلویه»، که با حضور ذینفعان محلی، استانی و صنعت نفت در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس برگزار شده بود، پخش شد؛
- با توجه به مطالب ارائه شده، شرکت‌کنندگان جلسه سؤالاتی در ارتباط با طرح حاضر مطرح کردند و پاسخ‌های مورد نظر از طرف گروه تسهیلگران و کارشناسان طرح ارائه شد. محور این بحث‌ها چگونگی و روش اجرای طرح در منطقه، ضرورت توجه به مسائل اجتماعی در روند توسعه صنعتی منطقه و فعالیت‌های آتی طرح بود.

- در این جلسه در ارتباط با برگزاری نشست هم‌اندیشی با موضوع «بررسی مهمترین چالش‌های فراروی منطقه و راهکارها با مسئولان سازمان‌های دولتی» تبادل نظرهایی انجام گرفت و حاضران آمادگی خود را برای همکاری و شرکت در این چنین کارگاهی اعلام کردند.

دستاوردها

- توجیه آماده سازی تعداد بیشتری از مسئولان و کارشناسان سازمان‌های دولتی؛
- اظهار رضایت شرکت کنندگان از مطالب ارائه شده در نشست و پیشنهاد و علاقمندی آنها جهت:
 - برگزاری سمینار یکروزه با حضور ذینفعان دولتی و دانشگاهی و معرفی گسترده‌تر طرح برای دیگر گروه‌ها با تاکید بر مسائل اجتماعی و زیست‌محیطی؛
 - برنامه‌ریزی برای برگزاری کارگاه مشارکتی با ذینفعان دولتی و دانشگاهی استان و عسلویه در آینده نزدیک؛
 - توجه خاص به مسائل اجتماعی - فرهنگی و اقتصادی در سومین همایش توسعه پایدار، یکپارچه و دانایی محور منطقه ویژه.

پیگیری‌ها

- پیگیری، برنامه‌ریزی و اجرای کارگاه مشارکتی با ذینفعان دولتی و دانشگاهی استان و عسلویه در آینده نزدیک جهت بررسی چالش‌های فراروی منطقه و رفع آنها.

اسامی شرکت کنندگان در نشست هم‌اندیشی طرح، بوشهر، ۲۹ آبان ۱۳۹۰	
نام و نام خانوادگی	سمت
۱. فرهاد فخری	رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان
۲. محمد نصیری	مسئول مرکز راهبری مهندسی فرهنگی استان
۳. سهیل مهاجری	رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
۴. احمد ملاکی	کارشناس موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی (وزارت نفت)
۵. پرویز دانش پور	کارشناس اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری بوشهر
۶. مهدی کریمی	معاون فنی اداره کل منابع طبیعی آبخیزداری بوشهر
۷. محمد تقی فرور	رئیس هیئت مدیره موسسه توسعه پایدار و محیط زیست
۸. ناهید نقی‌زاده	کارشناس موسسه توسعه پایدار و محیط زیست
۹. علی اصغر دیداری	کارشناس موسسه توسعه پایدار و محیط زیست
۱۰. عبدالمهدی کبیری فرد	مسئول بخش و عضو هیئت علمی تحقیقات علوم دامی مرکز تحقیقات کشاورزی
۱۱. عبدالحسین گرشاسبی	کارشناس ارشد باغبانی مرکز تحقیقات کشاورزی
۱۲. حسین خاج	مسئول بخش و کارشناس بخش تحقیقات مرکز تحقیقات بوشهر
۱۳. فاطمه علامیان	کارشناس ارشد بخش منابع طبیعی مرکز تحقیقات کشاورزی منابع طبیعی
۱۴. محمد هادی صادقی	عضو هیات علمی بخش تحقیقات علوم دامی مرکز تحقیقات کشاورزی
۱۵. احمد دوانی	معاون آموزش سازمان نظام مهندسی کشاورزان استان بوشهر
۱۶. محمدیان	مسئول نوسازی و تحول اداره کل شیلات استان بوشهر
۱۷. محبوبه پوربهبی	کارشناس بخش منابع طبیعی اداره کل حفاظت محیط زیست

نشست با نمایندگان جامعه محلی

حاضران در نشست: ۱۴ نفر از نمایندگان جوامع محلی

خلاصه جلسه

- در این جلسه پس از نمایش فیلم ۱۰ دقیقه‌ای از خلاصه کارگاه مشارکتی اول طرح برای کسانی که در کارگاه حاضر نبودند، آقای دکتر فرور اشاره‌ای به نتایج نشست‌های قبلی و روند اجرای طرح کردند. ایشان همچنین توضیحاتی در مورد روش مدیریت مشارکتی و چگونگی به کارگیری این روش در طرح «توسعه و گفتگو در ایران: ایجاد همسویی میان گروه‌های ذینفع» به جمع ارائه دادند. شرکت کنندگان با مطرح کردن سوالات و بیان مطالبی فعالانه در درک جمعی مفهوم مدیریت مشارکتی و نقش اساسی جامعه محلی در پیشبرد طرح با دیگر گروه‌های ذینفع شرکت کردند. در پایان آقای دکتر فرور به سوالات ذینفعان جامعه محلی در روند اجرای طرح پاسخ دادند ضمن اینکه بیان کردند موانع و مشکلات در همه مناطق و بخصوص این چنین طرح‌هایی وجود دارند اما سعی و امید بر آن است تا:
 - در مرحله آماده‌سازی گروه‌های ذینفع در طرح، با «هموار شدن زمین بازی» برای تمام گروه‌های ذینفع بخصوص اصلی‌ترین گروه‌ها (صنایع نفت و گاز، جوامع بومی و محلی و سازمان‌های دولتی و مردم‌نهاد)، همه گروه‌ها با در دست داشتن پیشنهادهای و راهکارهای خود، برای مرحله مذاکره آماده شوند، تا بتوانند با همبستگی و بسیج منابع و امکانات مادی و معنوی خود گامی موثر و مثبت در حل مشکلات منطقه و رفع نگرانی‌های موجود بردارند.
- در بخش دیگری از نشست، پیشنهاد شد، تا مرحله دیگری در بررسی مطالب ارائه شده در کارگاه مشارکتی «هم‌اندیشی و رهیابی با گروه‌های ذینفع: بهبود زندگی و توسعه پایدار در منطقه عسلویه» مورخ ۵ خرداد ماه ۹۰، توسط خود جامعه محلی برداشته شود. توضیح آنکه کارگاه ۵ خرداد ۱۳۹۰ مختص جوامع محلی نبود و فقط بقصد تمرینی در هم‌اندیشی گروه‌های ذینفع انجام شده بود. لذا این امر با تسهیلگری گروه اجرایی مؤسسه و مشارکت بسیار فعال نمایندگان جامعه محلی تا پاسی از شب انجام گرفت. هدف اصلی از انجام این فعالیت گروهی مرور مجدد جداول مشکلات، چشم‌انداز مطلوب آینده و برنامه اقدام و برنامه‌ریزی جهت ارائه پیشنهاد برای اقدام‌های عاجل در منطقه و همچنین پیشنهادهای دراز مدت توسط خود گروه جوامع محلی بود.

نکته

- مشارکت بسیار فعال و جدی نمایندگان حاضر در نشست نشان‌دهنده افزایش ظرفیت این گروه در چگونگی بیان و تحلیل مشکلات، واقع‌بینی، اولویت دادن به مسائلی که گروه بیشتری از جامعه را تحت تاثیر قرار می‌دهد و تقویت حس تعامل با دیگر گروه‌ها در رفع چالش‌های موجود بود. لذا انتظار می‌رود با برگزاری نشست‌ها و کارگاه‌های مشارکتی بیشتر گام‌های موثرتری در پیشبرد هدف‌های طرح برداشته شود؛
- قرار شد نمایندگان جامعه محلی با تشکیل نشست کاری دیگری (مرور مشکلات و...) را در جمع خود پی بگیرند و در پی آن، نشست مجددی با تسهیلگران طرح در عسلویه داشته باشند، تا با تکیه بر نتایج این نشست‌ها و نشست‌های قبلی بتوانند اقدام لازم را در تهیه و تدوین سند مربوط به «پیشنهادهایی برای اقدام‌های کوتاه مدت و دراز مدت» از طرف جامعه محلی انجام بدهند؛

دستاوردها (نتایج)

- افزایش ظرفیت گروه جامعه محلی و ارتقاء درک آنها در چگونگی و روند اجرای روش مدیریت مشارکتی (گامی دیگر از مرحله آماده‌سازی گروه‌های ذینفع)؛
- امیدواری بیشتر ذینفعان جامعه محلی به ادامه طرح؛
- افزایش اطمینان آنها به دیگر گروه‌ها بخصوص صنایع نفت و گاز در حل چالش‌های موجود؛

پیگیری‌ها

- برگزاری نشست مشورتی نمایندگان جامعه محلی در عسلویه و ادامه مرور و بررسی جداول مشکلات، چشم‌اندازها و برنامه اقدام و اولویت‌بندی آنها؛
- برگزاری نشست گروه اجرایی و تسهیلگران مؤسسه با نمایندگان جامعه محلی جهت تهیه و تدوین سند مربوط به «پیشنهادهایی برای اقدام‌های کوتاه مدت و دراز مدت» از طرف جامعه بومی و محلی؛

جمع بندی و نتیجه گیری

- این سفر نیز گام دیگری در پیشرفت طرح در مرحله آماده‌سازی گروه‌های ذینفع، بخصوص برخی از نمایندگان سازمان‌های دولتی در سطح استانی و نمایندگان جامعه محلی بود. حضور فعال و علاقمندی نمایندگان گروه ذینفع دولتی شرکت کننده، خود نشانی از استقبال این سازمان‌ها و آمادگی آنها برای رفع نکات ابهام و یافتن راهکارهایی برای حل چالش‌های موجود در استان و منطقه است؛
- برداشت از نشست با نمایندگان جامعه محلی که تا پاسی از شب نیز ادامه داشت، نشان می‌دهد نمایندگان جامعه محلی درصدد همکاری و تعامل با دیگر گروه‌های ذینفع در منطقه جهت حل مشکلات می‌باشند و این اطمینان را کسب کرده‌اند که با مشارکت فعال آنها در روند اجرای طرح می‌توان گام‌های موثری در راه رسیدن به توسعه پایدار در منطقه برداشت.

